

Tatvan Betonarme Demiryol iskelesi

Yazan :
Necdet GÜRAN
Yük. Müh.

①

CENTO müşterek projesi dahilinde inşaatı ele alınan Muş - Tatvan - Van - Kotur - Hoy - Şerifhane - Tebriz demiryolu güzergâhının memleketimiz dahilinde bulunan Kotur'a kadar olan güzergâh üzerinde, halen Muş - Tatvan kısmının inşaatı (Garanti İnşaat Limited Şirketi) tarafından yapılmaktadır.

Bu Türkiye - İran müşterek demiryolu güzergâhının Van gölüne tesadüf eden kısmı için Tatvan ile Van arasında gölde feribot nakliyatı yapılması düşünülmüş ve buna göre gerek Tatvan'da gerekse Van'da feribot tesislerini havi birer küçük liman projesi Bayındırlık Bakanlığınca tanzim edilmiş bulunmaktadır.

Bu projeler üzerinde yapılan ilk tahminlere göre limanın yinc v.s. gibi tesisleri hariç, ikisinin maliyetinin 70 - 80 milyon lira civarında olacağı anlaşılmıştır.

Bu bakımdan bütçe imkânlarına göre ve hemen ilk ihtiyaçlara cevap verebilmek gayesiyle limanın bir kenarını teşkil eden kısmına şimdilik bir demiryolu iskelesi yapılması uygun müteale edilmiştir.

Feribot tesisati bulunmayan ve göldeki vasıtalarla vapurlardan yapılacak tahmil tahliye kolaylaştırmak maksadıyla vagonların iskele ucuna kadar girebilmesini temin için ucuna kadar ray döşenen bu iskele 185,25 metre uzunluğunda olup yanasma kısmının genişliği 13,50 metredir. Ayrıca gölde çalışan araba vapurlarının tahmil tahliye imkânlarının rahatça sağlanabilmesi için bu iskeleye 12,00 metre genişliğinde bir araba vapuru yanasma yeride ilâve olunmuştur.

İskele 501 adet betonarme çakma kazık üzerine tertip edilmiştir. Liman için yaptırılan sondaj neticelerine göre sahilden başlayan ilk sıra kazık boyları 23,— metre ve 10,70 metre su derinliğindeki iskele ucu son sıra kazık boyları 22,— metre uzunluğunda olacaklardır. Kazıkların eb'adı 38 x 42 cm dir.

Sahilde; sahil müdafaası ile genişletilen büyükçe bir iskele meydana

dan sahası üzerinde ilk ihtiyaçlara cevap verebilmek gayesiyle 20 x 50 metre eb'adında bir anbar inşası da uygun görülmüştür.

İnşaatın keşif bedeli betonarme demiryolu iskelesi ve iskele meydana için 5 milyon, transit anbarı ve diğer işler için 500 bin lira olmak üzere cem'an 5.500.000,— lira olarak tahmin edilmiştir.

Bu işin eksiltmesi 12/12/1960 Pazartesi günü Bayındırlık Bakanlığınca Demiryollar ve Limanlar İnşaat Reisliği eksiltme komisyonunda saat 16.00 da yapılmış bulunmaktadır.

Eksiltmeye iştirak eden firma lar arasında Mütahhit (Yüksek Müh.

hendis Selâhattin Torul) yüzde 18,67 tenzilat yapmak suretiyle bu işi almıştır. İkinci gelen tenzilat Mütahhit (Hazık Ziyal) firmasına ait olup tenzilatı yüzde 18 idi.

Mukavelesine göre inşaatın ikmal tarihi 30/12/1963 dır. Gecikme cezası beher gün için (200) liradır.

Demiryolu güzergâhının bakiye Van - Kotur kısmı eksiltmeye çıkarıldığı zaman Van'da da bu iskeleye müşabih bir demiryolu iskelesi inşasına teşebbüs edilecektir.

Memleketimizdeki bu faaliyet devam ederken İran'da da aynı şekilde çalışıldığından yakın bir zamanda Tebriz şehrine kadar demiryolu inşaatı tamamlanacak ve bu hat; gerek memleketimizin ve gerekse komşumuz İran'ın iktisadi kalkınmasında mühim bir rol oynayacaktır.

Demiryollar ve Limanlar İnşaat Reisliği Çalışmaları

Demiryollarımız :

Yurdun büyük ana nakil yollarını içine alan demiryol şebekesinin tesisinde,

1 — Büyük vatan parçaları arasında idari, iktisadi ve kültürel vahdeti temin etmek,

2 — Ziraî, sınaî ve iktisadî sahalardaki kalkınmayı desteklemek,

3 — Çeşitli ulaştırma sistemleri arasında ulaştırma birlik ve âhenliğini temin etmek.

4 — Memleketimiz için faydalı olan ve karşılıklı olarak yapılması arzu ve temin olunan komşu devlet hudutları istikametindeki demiryollarının yapılıp bu memleketler transitisi ile limanlarımızı beslemek hedef ve maksatları nazara alındığı gibi mevcut demiryolu şebekesinin bazı istikametlerde nakliyat kesafetini karşılayamaması dolayısıyla büyük tasarruf ve faydalar sağlanan ve umumî şebekenin randımını arttıran çift hatlarla fabrika il-

tisak hatlarının inşaları da nazarı itibara alınmaktadır.

Bu hatlar sayesinde işletilen yeraltı ve yerüstü servetlerinin değerlendirilmesinin imkân dahiline girdiği ve bu suretle kitle nakliyatında büyük bir gelişme meydana geldiği müşahade edilmektedir.

Osmanlı Hükûmeti zamanında şirketler tarafından işletilmekte olan demiryol şebekesinin Cumhuriyet devrinde anlaşma ve satınalma yollarile devlete intikal eden ve halen işletilmekte olan kısmı 3935 km. dir. 1923 senesinden sonra Cumhuriyet Hükûmetlerince yeniden inşa olunan hatların mecmu uzunluğu da çift hatlarla fabrika iltisak hatları hariç 3960 km. dir. Böylece bugün işletmekte olan demiryol şebekesi 7895 km. dir. Bunun haricinde 46 km. ikinci hat ile 17 km. fabrika iltisak hattı vardır. Cumhuriyet devrinde demiryol inşaatına sarfedilen paralar 915.239.384 liradır.

(B. B. Bülteni)

